



## POISŤOVACIE PODVODY

Alena Košťálová\*

### Úvod

Poisťovacie podvody patria medzi trestné činy, ktoré nie sú odmietané spoločnosťou do takej miery, ako ostatné trestné činy. Je to tým, že na strane poškodeného sú poisťovne a ľudia samotných sa táto trestná činnosť nedotýka tak osobne. Na Slovensku sa poisťovacím podvodom venovalo menej pozornosti ako v zahraničí. Preto bola v rámci Slovenskej asociácie poisťovní zriadená Sekcia pre boj s poisťovacími podvodmi. Jej hlavným cieľom je zefektívniť boj s poisťovacími podvodmi na Slovensku a zároveň zastupovať poisťovne, ktoré sú členmi Slovenskej asociácie poisťovní vo vzťahu k zahraničiu. Sekcia, okrem iného, pomáha pri získavaní informácií slúžiacich na preukázanie páchania poisťovacích podvodov a tiež pri výmene vzájomných skúseností, pretože globalizačné procesy vytvárajú vhodné podmienky pre páchanie poisťovacích podvodov na medzinárodnej úrovni.

### História existencie poisťovacieho podvodu

Poisťovacie podvody zamestnávajú pracovníkov poisťovní i súdov u nás aj v zahraničí od nepamäti. S rozvojom spoločnosti sú tieto podvody čoraz zložitejšie, pretože zločinnosť uživa všetky technické aj kultúrne vymoženosti ako prostriedky svojej nezákonnej činnosti.

Historicky najstarším typom poistenia je požiarne a námorné poistenie. Tak napríklad **pruský zemský zákon z roku 1794** trestal ako podpaľača toho, kto sa snažil zapálením vlastného majetku oheň ďalej rozšíriť, alebo inak podviesť. **Taliansky trestný zákonník stíhal** za poisťovací podvod v širšom poňatí toho, kto akýmkoľvek spôsobom zničil, premárnil alebo pokazil vlastné veci, s cieľom dosiahnuť pre seba alebo iných odškodné za nehodu alebo iný prospech, na ktorý nemal právo.“ [1] **Trestný zákon rakúsky z roku 1852** hovorí o zapálení vlastného majetku za účelom krátenia práv tretích osôb. O podpaľačstve vo vlastnom dome alebo na vlastnej lodi pojednával **Zákonník dánsky z roku 1866** a podpaľačstvo vlastného majetku s podvodným úmyslom formuje **grécky zákon z roku 1833**.

Prímorské štáty riešili predovšetkým podvody umelého stroskotania lode. Ako napr. v Nemecku zákonom z roku 1871, v Holandsku zákonom z roku 1881, vo Švédsku zákonom z roku 1864 a v Portugalsku zákonom z roku 1866.

O podvode zničením alebo porušením vlastného majetkového predmetu pojednáva **zákon uhorský z roku 1878** a **zákon bulharský z roku 1896**.

---

\* Ing. Alena Košťálová, Žilinská univerzita v Žiline, FPEDAS, Katedra spojov, Univerzitná 1, Žilina 010 26  
tel.: +421 41 513 3143, fax: +421 41 565 5615  
e-mail: Alena.Kostalova@fpedas.uniza.sk

Podľa **rakúskeho trestného zákona z roku 1852** nebol vinný podpaľačstvom ten, kto si zapálil svoj vlastný majetok, bez toho, aby cudzí majetok bol v nebezpečenstve ohňa, bol však vinný z podvodu, pokiaľ tým chcel skrátiť práva pre osoby iné.

**Rakúska osnova zákona z roku 1912** stíhala za poisťovací podvod toho, kto zničí, poškodí, alebo odstráni vec poistenú proti skaze, poškodeniu, strate, krádeži, aby získal pre seba alebo tretiu osobu neoprávnený nárok na odškodné.

Na ceste k zjednodušeniu pokročila **československá osnova z roku 1925** tak ďaleko, že zvláštne ustanovenie o poisťovacom podvode vôbec, vypustila a používalo sa všeobecné ustanovenie o podvode. Ako odôvodnenie na túto osnovu sa reagovalo tým, že ustanovenie o poisťovacom podvode spáchanom formou podpaľačstva, je zbytočné, pretože:

*„Ak nespravil samopodpaľač nič viac, len zapálil vlastnú vec a nespôsobil tým nebezpečenstvo požiaru pre cudzí majetok, nie je potrebná trestná represia, ak však podnikol ďalšie kroky k dosiahnutiu náhrady škody od poisťovne, bude jeho konanie nepochybne trestné ako podvod alebo aspoň ako pokus podvodu.“ [1]*

### **Legislatívny rámec trestného činu poisťovacieho podvodu**

Zákon č. 300/2005 Zb. v platnom znení – Trestný zákon Slovenskej republiky v štvrtej hlave „Trestné činy proti majetku“ v § 223 vymedzuje nasledujúce skutkové podstaty **trestného činu poisťovacieho podvodu** [2]:

- (1) Kto vyláka od iného poistné plnenie tým, že ho uvedie do omylu v otázke splnenia podmienok na jeho poskytnutie, a tak mu spôsobí malú škodu, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.
- (2) Odňatím slobody na dva roky až päť rokov sa páchatel' potrestá, ak ako zamestnanec, člen, zástupca alebo iná osoba oprávnená konať za toho, kto poistné plnenie poskytuje, napomáha získať poistné plnenie tomu, o kom vie, že nespĺňa podmienky určené na jeho poskytnutie.
- (3) Odňatím slobody na tri roky až desať rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2
  - a) a spôsobí ním väčšiu škodu,
  - b) z osobitného motívu, alebo
  - c) závažnejším spôsobom konania.
- (4) Odňatím slobody na päť rokov až dvanásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2 a spôsobí ním značnú škodu.
- (5) Odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel' potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 alebo 2
  - a) a spôsobí ním škodu veľkého rozsahu,
  - b) ako člen nebezpečného zoskupenia, alebo
  - c) za krízovej situácie.

V § 125 ods. 1 Trestného zákona, hlava piata, výklad pojmov je definované, čo sa rozumie pod pojmami škoda malá, väčšia, značná a škoda veľkého rozsahu [2]:

- malá škoda - škoda prevyšujúca sumu 8 000 Sk,
- väčšia škoda - suma dosahujúca najmenej desaťnásobok takej sumy,
- značná škoda - suma dosahujúca najmenej stonásobok takej sumy,
- škoda veľkého rozsahu - suma dosahujúca najmenej päťstonásobok takej sumy.

Skutková podstata trestného činu podvodu v Trestnom zákone SR s účinnosťou do 1. septembra 1999 zahŕňala len konanie, keď už vznikla majetková ujma. Doplnenie o špeciálnu skutkovú podstatu poisťovacieho podvodu iniciovala Slovenská asociácia poisťovní (SAP) v súlade s odporúčaním Európskeho poisťovacieho výboru (CEA).

## Typy poisťovacích podvodov

Poisťovacie podvody delíme z dvoch základných hľadísk, a to podľa predmetu útoku a podľa osoby páchatel'a [3].

**Podľa predmetu útoku** môžeme poisťovacie podvody rozdeliť na:

- **poisťovacie podvody v rámci životného poistenia** – kde sú konaním páchatel'ov napádané jednotlivé druhy v poistení osôb (napr. v poistení chorôb ide o zatajovanie zdravotného stavu; v úrazovom poistení ide o nepravdivé informácie o dobe a mieste, kedy došlo k úrazu; prípadne uzatvorenie zmluvy až po poistnej udalosti),
- **poisťovacie podvody v rámci neživotného poistenia** – kde sú konaním páchatel'ov napádané jednotlivé druhy neživotného poistenia (napr. v poistení domácnosti ide o nepravdivé informácie o odcudzení vecí, ktorú páchatel' vôbec nevlastnil, prípadne sám vlamanie zinscenuje; v poistení stavieb ide o podpálenie vlastnej poistenej stavby; v havarijnom poistení motorových vozidiel ide o údajné krádeže, alebo údajné poškodenia vozidiel pri dopravných nehodách alebo živelných udalostiach)

**Podľa osoby páchatel'a** môžeme poisťovacie podvody rozdeliť na:

- **vonkajší poisťovací podvod** – páchatel'om je poistený (osoba, ktorej majetok je poistený), alebo poistník (osoba, ktorá uzatvorila poistnú zmluvu),
- **vnútorný poisťovací podvod** – páchatel'om je zamestnanec poisťovne, ktorý má obvykle za spolupáchatel'a poisteného alebo poistníka.

## Indikátory poisťovacích podvodov

Indikátory sú faktory (údaje, profily) poistnej udalosti, ktoré signalizujú, že poistná udalosť **môže byť podvodná**. Indikátory majú buď všeobecný charakter alebo sa vzťahujú na špecifické druhy poisťovacích podvodov. Indikátory podľa ich vzťahu k poistnej zmluve, poistenému alebo poisťovateľovi delíme na [3]:

- **indikátory z priebehu poistenia** – patria medzi ne napr.:
  - ✓ v priebehu krátkého obdobia je nahlásené väčšie množstvo poistných udalostí čo signalizuje snahu o majetkový prospech,
  - ✓ absencia poistnej histórie a minulých poistení – v zodpovednostnom poistení poškodený nemusí existovať, škoda nemusela vôbec nastať, predmety (tovar), ktorých sa škoda týka, nemusia existovať,
  - ✓ viacnásobné prerušenie poistenia v priebehu poistnej doby,
  - ✓ poistený často mení poisťovaciu spoločnosť čo môže indikovať snahu o zakrytie skutočnej škodovej histórie,
  - ✓ poistený zatajuje predchádzajúce postihy, v takomto prípade môže byť sporná serióznosť poisteného,
  - ✓ zatajenie škodového priebehu – snaha vyhnúť sa vyšetrovaniu poisťovacej spoločnosti, prípadne snaha vyhnúť sa možnosti odmietnutia poistného plnenia.
- **osobné indikátory** – ide o akékoľvek neobvyklé alebo krajné správanie, ktoré v sebe môže zahŕňať pokus o poisťovací podvod, napr.:
  - ✓ oneskorené platenie poistného alebo neplatenie poistného,
  - ✓ nezáujem o poistenie bez škodového priebehu,
  - ✓ tlak na rýchlu výplatu poistného plnenia v hotovosti a nie prevodom na účet,
  - ✓ neobvyklá informovanosť o rozsahu poistného krytia a vzniku škôd,
  - ✓ poistná hodnota vecí prevzatých do poistenia, alebo rozsah krytia poistných rizík nie sú zodpovedajúce,
  - ✓ škoda je najskôr nahlásená a potom stiahnutá – poistený sa obáva odhalenia podvodu.

#### ▪ dokumentačné indikátory

- ✓ absencia alebo nadmiera potvrdení o predmetoch (tovare), ktorých sa škoda týka; tieto predmety nemusia existovať, alebo nemusia byť vo vlastníctve osôb ako sa uvádza; škoda nemusela vôbec nastať,
- ✓ pozmenené doklady – predmety (tovar) nemuseli byť zakúpené v čase ako bolo uvedené; hodnota predmetov (tovaru) nemusela byť taká, ako bola nahlásená; predmety (tovar) boli vo vlastníctve iných osôb ako sa uvádza; udalosti sa neudiali za okolností, ktoré boli uvedené,
- ✓ sporná autenticita dokladov – poistený alebo poškodený nemuseli nahradiť, alebo opraviť predmety (tovar); v zodpovednostnom poistení poškodený neexistuje; dodávateľ predmetov (tovaru) alebo služieb neexistuje; škoda môže byť spojená s daňovým podvodom,
- ✓ sú predložené iba fotokópie dokladov – môže byť pochybnosť o tom, či predmety (tovar) existovali, či nastala škoda alebo či originál bol autentický; môže ísť o nedávne ohodnotenie majetku alebo veci,
- ✓ dokumentácia pochádza z rôznych zdrojov, ale tie obsahujú podobný rukopis, typ písma, prípadne rovnaké pravopisné chyby,
- ✓ daň z pridanej hodnoty je zahrnutá, ale účtovne nesúhlasí.

**Spolupráca poisťovní a polície** spravidla začína vtedy, keď šetrenie likvidátorov a špecialistov poisťovní naznačuje spornosť poistnej škody, ktorú je potrebné v dostatočnej miere preukázať. Pre úspešnú činnosť likvidátora poistnej udalosti je dôležité, aby sa dobre **oboznámil s indikátormi**, ktoré charakterizujú spornú škodu a tieto indikátory priebežne uplatňoval. Rovnako musí mať k dispozícii **zoznamy hlavných indikátorov** pre poistné produkty, ktoré sú predmetom pracovnej náplne likvidátora. Čo najskôr od prevzatia škodového prípadu musí **odhaliť sporné alebo podozrivé prvky** a aktivity a objektívne **vyjadriť dôvody**, ktoré vyvolali jeho podozrenie. Pri spornej škode musí úzko **spolupracovať s pracoviskom** poisťovacej spoločnosti, ktoré sa špecializuje na poisťovacie podvody. V neposlednom rade musí pred **poukázaním akejkol'vek čiastky** v súvislosti so spornou škodou viesť konzultácie s príslušnými odborníkmi a mať súhlas nadriadeného pracovníka.

### Boj s poisťovacími podvodmi na Slovensku

Poisťovacie podvody sa stali bežnou, i keď nechcenou súčasťou života poisťovacích spoločností. Štatistiky hovoria, že v Európskej únii je objem poisťovacích podvodov približne šesť percent z prijatého poistného. V susednej Českej republike sa pohybujú v rozmedzí desať až pätnásť percent. Na Slovensku je situácia obdobná. Naše poisťovne prichádzajú ročne o 4 až 20 percent z objemu prijatého poistného. [4] Tieto hodnoty závisia od veľkosti poisťovne a takisto od ponúkaného produktového portfólia. Je zrejmé že častejšie bývajú páchané poisťovacie podvody v majetkovom poistení a zriedkavejšie v životnom poistení, pretože smrť je naozaj ťažké nafariť. Poisťovacie podvody patria k latentnej kriminalite a uvádzané percentá môžu byť vyššie.

Doplnením Trestného zákona o skutkovú podstatu trestného činu poisťovacieho podvodu bolo umožnené postihovať aj prípady, ak klient vyláka od poisťovne poistné plnenie tým, že **ju uvedie do omylu**. Rovnako sa môže postupovať voči zamestnancovi, členovi, zástupcovi alebo inej oprávnenej osobe, ktorá vystupuje v mene poisťovne a v konečnom dôsledku pomáha neoprávnene získať poistné plnenie. Ak by človek neodpovedal pravdivo, môže to byť chápané ako úsilie uviesť poisťovňu do omylu a vylákať tak od nej poistné plnenie. Nemusí teda ísť len o **nafariť škodu**, ale často je dôvodom podvodov **zámerne**

**zamlčovanie určitých skutočností.** To sa vyskytuje predovšetkým v životných poisteniach. Zamlčanie skutočného zdravotného stavu, ktorý môže viesť k trvalým následkom alebo smrti, vo veľmi krátkom čase po uzatvorení zmluvy, môže znamenať neoprávnené vyplatenie pomerne vysokej sumy.

Poisťovacie spoločnosti sa usilujú predchádzať a odhaľovať poisťovacie podvody či už zvonku alebo zvnútra. Tomu nepochybne napomáha aj **Sekcia pre boj s poisťovacími podvodmi**, ktorá vznikla v SAP. Jej hlavným zámerom je vymieňať si skúsenosti a poznatky medzi jednotlivými poisťovňami o prípadoch poisťovacieho podvodu, prijímať konkrétne opatrenia a vybudovať informačný systém, ktorý by obsahoval informácie o poisťovacích podvodoch. To umožní počas uzatvárania poisťných zmlúv a počas likvidácie poisťnej udalosti dedukovať, či môže ísť o podvod alebo nie. Prispeje to k zvýšeniu skúseností likvidátorov, obchodných zástupcov a tiež k zvýšeniu ich schopnosti vytyšiť potenciálneho podvodníka. **Hlavnými úlohami** Sekcie pre boj s poisťovacími podvodmi sú [5]:

- riešenie právnych otázok súvisiacich s bojom proti poisťovacím podvodom,
- koordinácia práce medzi policajnými zložkami a SAP pri dokumentovaní a odhaľovaní poisťovacích podvodov,
- zber, analýza a využívanie poznatkov jednotlivých poisťovní v rámci SAP a tiež zahraničných poisťovní v oblasti prevencie, odhaľovania a dokumentovania poisťovacích podvodov,
- zabezpečovanie pružnej a efektívnej spolupráce so zahraničnými poisťovňami s dôrazom na výmenu poznatkov o medzinárodne organizovaných skupinách dopúšťajúcich sa poisťovacích podvodov,
- zabezpečovanie systematického zvyšovania odbornej spôsobilosti pracovníkov členských poisťovní SAP podieľajúcich sa na odhaľovaní poisťovacích podvodov,
- presadzovanie zavedenia nových interných právnych aktov jednotlivým poisťovňam na zamedzenie páchania trestných činov poisťovacích podvodov formou návrhov a odporúčaní,
- monitorovanie vývoja poisťovacích podvodov a analýza nasledovných skutočností:
  - ✓ počet poisťovacích podvodov v jednotlivých poisťovniach,
  - ✓ rozdelenie poisťovacích podvodov podľa druhov (krádež, požiar, preprava a pod.),
  - ✓ spôsoby a metódy páchania poisťovacích podvodov,
  - ✓ páchatelia poisťovacích podvodov,
  - ✓ nové formy páchania poisťovacích podvodov.
- za účelom zberu dát a vytvorenia informačnej bázy sekcia zabezpečuje:
  - ✓ prevádzku informačného systému na SAP,
  - ✓ nadštandardnú ochranu dát a prístupov do informačného systému,
  - ✓ výmenu relevantných dát medzi informačným systémom SAP a informačnými systémami členských poisťovní,
  - ✓ postupné rozširovanie informačného systému.

Za členov Sekcie pre boj s poisťovacími podvodmi sú vyberaní odborní pracovníci členov SAP a sekretariátu SAP, ako aj odborníci Policajného zboru Slovenskej republiky, pracovníci Nadácie pre prevenciu kriminality a odborníci zo súvisiacich oblastí. Členov Sekcie navrhujú jednotliví členovia asociácie, generálny tajomník asociácie, Policajný zbor Slovenskej republiky a Nadácia pre prevenciu kriminality z radov svojich pracovníkov.

V súčasnosti je na Slovensku v prevádzke centrálny informačný systém **CEPU (Centrálna evidencia poisťných udalostí)**, ktorý analýzou dát poskytuje užívateľom údaje o pravdepodobných, možných, vyšetrovaných a dokázaných poisťovacích podvodoch, ako aj o iných podozrivých skutočnostiach v súvislosti s poisťnými udalosťami. Databáza CEPU obsahuje informácie týkajúce sa havarijného poistenia, povinného zmluvného poistenia

motorových vozidiel, majetkového, úrazového, životného i cestovného poistenia. Výrazné skvalitnenie informačného systému CEPU je možné vykonať aj aktívnym zapojením sa doposiaľ nepristúpených členských poisťovní do pravidelného zasielania informácií o poistných udalostiach. [4]

### Opatrenia poisťovacích spoločností v boji proti poisťovacím podvodom

Aby mohli poisťovacie spoločnosti zavádzať účinné opatrenia proti poisťovacím podvodom, potrebujú mať prístup k informáciám a tiež možnosť ich vzájomnej výmeny medzi sebou, čo v konečnom dôsledku musí mať oporu v legislatíve. V zákone č. **95/2002 Z.z. o poisťovníctve** § 41 **O mlčanlivosti**, v odseku 4 je uvedené, že poisťovne si môžu vymieňať informácie o poistníkoch a poistených len v tom prípade, ak u týchto osôb došlo **k zániku poistných zmlúv z dôvodu nezaplatenia poistného alebo z dôvodu poisťovacieho podvodu**. Toto ustanovenie však nepostačovalo, a preto bolo nutné novelizovať Zákon o poisťovníctve č. 95/2002 Z.z. a to novelou **Zákona č. 645/2004 Z.z.**, kde v § 41 **MLČANLIVOSŤ** v ods. 4 písmeno a) je uvedené nové znenie umožňujúce výmenu informácií medzi poisťovňami už aj pri [7]:

- ✓ podozrení z uvedenia nepravdivých a neúplných údajov,
- ✓ vyšetrovaní nevyhnutnom na zistenie rozsahu povinnosti poisťovne, poisťovne z iného členského štátu, zaistovne, pobočky zahraničnej poisťovne a pobočky zahraničnej zaistovne poskytnúť poistné plnenie.

V boji s poisťovacími podvodmi sa však osvedčuje aj využívanie iných informačných systémov a databáz, ako sú napríklad údaje z policajných informačných systémov, informácie zo štatistického úradu, bánk, nemocníc, registre vedené obchodným súdom, špecializovanými firmami, ak ide o podnikateľov atď.

K všeobecne a najčastejšie používaným opatreniam poisťovní v boji s poisťovacím podvodom patrí najmä **cieľavedomé informačné pôsobenie na vedomie verejnosti**, ktoré v dôsledku toho nebude poisťovacie podvody považovať za tzv. gavalierske delikty, ale za **trestnú činnosť**. Verejnosť týmto informačným pôsobením získa jasno v tom, že páchatel poisťovacieho podvodu neokráda anonymnú inštitúciu, ale ostatných poctivých majiteľov poistných zmlúv a že pravdepodobnosť jeho odhalenia je veľmi vysoká.

Ďalej je to **organizovanie vzdelávacích a informačných podujatí** pre pracovníkov poisťovní, pretože šírka poisťovacích podvodov je veľmi veľká. Vzdelávanie pracovníkov poisťovní v značnej miere prispieva k úspešnosti pri objasňovaní poisťovacích podvodov.

V neposlednom rade je vhodným opatrením aj **zdokonaľovanie obranných stratégií poisťovní** proti poisťovacím podvodom, ktoré spočívajú najmä v stratégii ekonomiky poisťovania a v stratégii prehĺbenia spolupráce s políciou a ďalšími subjektami podieľajúcimi sa na odhaľovaní a objasňovaní poisťovacích podvodov. Obranné stratégie poisťovní predstavujú nielen zdokonaľovanie tradičných postupov pri skúmaní hlásenia o škode a pravdepodobnosti jej vzniku, pri skúmaní početnosti škôd a obhliadke miesta škody, pri dodržiavaní povinnosti predloženia dôkazov osobami podávajúcimi návrhy na uplatnenie škody (predložiť doklady, účty a dodacie listy a pod.), pri práci so svedkami a účastníkmi udalosti, pri priberaní znalcov, ale aj rozvoj nových stratégií. Každá obranná stratégia zahŕňa tri základné oblasti, a to **oblasť prevencie, oblasť odhaľovania a objasňovania poisťovacích podvodov a oblasť sankcií**.

Len poisťovacia spoločnosť, ktorá má vysoko kvalifikovaných a morálne čestných pracovníkov, môže využívať zodpovedajúce techniky a postupy pri odhaľovaní a objasňovaní poisťovacích podvodov, môže včas rozhodnúť o tom, že uplatnený nárok na poistné plnenie nie je oprávnený, a tým priviesť podvodníka k finančnému alebo trestnému postihu. Význam výberu pracovníkov a spolupracovníkov poisťovní s požadovanými kvalitami podčiarkuje

skutočnosť, že pri poisťovacích podvodoch sa často objavuje spolupráca medzi podozrivými z trestných činov a niektorými zamestnancami poisťovne, dielne alebo so znalcami z odboru jednotlivých druhov poistenia. V takýchto prípadoch je odhaľovanie a objasňovanie poisťovacích podvodov veľmi obtiažne.

### **Boj s poisťovacími podvodmi vo svete**

Vo svete sa vyprofilovalo niekoľko organizácií, ktoré s rovnakým zámerom – bojovať s poisťovacím podvodom, zoskupujú rôzne organizácie, agentúry, asociácie a krajiny. Hoci majú spoločný zámer, používajú na dosiahnutie svojich cieľov rôzne prostriedky na rozličnej vyspelostnej úrovni.

#### ***Medzinárodná asociácia agentúr pre poisťovací podvod (IAIFA)***

Najrozsiahlejšou je organizácia International association of insurance fraud agencies (ďalej len IAIFA). Asociácia vznikla v roku 1987, jej zakladateľmi boli : Aaron Mazen (New York), Robert McKenna (Florida), Clarke Walker (California) a Philip Yakubovich (Toronto).

V súčasnej dobe je to nadnárodná organizácia zoskupujúca 28 krajín sveta, pričom členovia sú zo všetkých segmentov poisťovníctva. IAIFA priebežne pracuje na tom, aby zdokonaľovala kvalitu dát poskytovaných jej členom. Spolupracuje s agentúrami, ktoré uvádzajú zákony do platnosti a snaží sa zlomiť juristické bariéry. Asociácia je taktiež aktívna pri povzbudzovaní ďalších agentúr oznámiť informácie ostatným, čo je na vzájomný prospech všetkých. Asociácia sa ročne stretáva na konferencii, kde aktualizuje situáciu vo svete poisťovacích podvodov a slúži taktiež aj na vzájomnú výmenu skúseností jej členov. Robí regionálne semináre na aktuálne témy a pomáha zapracovávať právo do praxe. IAIFA vydáva pre svojich členov vestník, kde sa nachádzajú aktuálne informácie o projektoch a výskumoch asociácie, ako aj prezentovanie nových trendov v oblasti poisťovacieho podvodu.

#### ***Koalícia proti poisťovaciemu podvodu (CAIF)***

Organizácia Coalition Against Insurance Fraud (CAIF) zoskupuje všetky štáty USA. CAIF je národná organizácia, ktorá sa výhradne venuje boju proti poisťovacím podvodom za pomoci odhodlania verejnosti a ich vzdelávania. Jej poslaním je spojiť vplyv a zdroje spotrebiteľov, vládnych organizácií a poisťovateľov za účelom boja proti podvodu, v snahe redukovať veľké finančné straty spôsobené podvodnou činnosťou.

Jej ciele sú nasledujúce:

- uzákoniť nové pravidlá a regulácie, ktoré priamo aj nepriamo predchádzajú, odstrašujú alebo pomáhajú objaviť poisťovací podvod a usilovať sa o vhodnú nápravu,
- dať na vedomie rozsah problému s podvodmi a potenciálne riešenia všetkým dôležitým skupinám osôb v snahe aby vzrástlo ich povedomie, meniť ich postoje a budovať podporu pre iniciatívy koalície,
- slúžiť ako prečisťovacie centrum pre informácie o poisťovacích podvodoch,
- viesť výskum s cieľom dať možnosť koalícii a polícii robiť viac erudovaných rozhodnutí v snahe bojovať proti podvodom efektívnejšie a výkonnejšie

### **Záver**

Poisťovne musia neustále bojovať so stále sa zväčšujúcim počtom poisťovacích podvodov a zabráňovať tak následným škodám, ktoré vznikajú ich poistným plnením. Jedným z trendov, ktorým sa v poslednom období ubera väčšina poisťovní, je vzájomná spolupráca medzi poisťovňami, predovšetkým vo výmene informácií súvisiacich so vzniknutými poistnými udalosťami, ktoré vykazujú známky poisťovacieho podvodu.

Poisťovací podvod je čin, ktorý je verejnosťou viac-menej akceptovaný a spoločnosťou nie je zavrňovaný. Medzi ľuďmi koluje vžitý názor, že „okradnúť“ poisťovňu nie je nič

nemorálne. Poist'ovne však každoročne prichádzajú o obrovské sumy peňazí práve „vd'aka“ poist'ovacím podvodom. Spoločnosť by mala byť neustále upozorňovaná na tento trestný čin, najmä prostredníctvom médií. Hoci sa mnohí boja zverejniť konkrétne čísla alebo prípady poist'ovacích podvodov, pretože by tak mohli poskytnúť návod, ako prísť rýchlo k peniazom, toto je jedna z ciest, ako bojovať s poist'ovacími podvodmi. Medializácia a upozornenie na fakt, že poistné je čoraz drahšie aj „vd'aka“ poist'ovacím podvodom, umožní ľuďom hlbšie sa zamyslieť nad samotnou existenciou tohto trestného činu. Je dôležité, aby bol poist'ovací podvod odsúdený verejnosťou a je potrebné, aby verejnosť bola podrobne informovaná.

## Literatúra

- [1] MARVAN, M., CHALOUPECKÝ, J.: Kapitoly z historie českého pojišťovnictví, 18. část – Pojišťovací podvody, Pojistný obzor č. 12, Praha, 1996
- [2] Zákon SNR č. 300/2005 Trestný zákon
- [3] PORADA, V. a kol.: Poist'ovacie podvody, Akadémia PZ v Bratislave, Katedra vyšetrovania, Bratislava 2001
- [4] Interný materiál Slovenskej asociácie poist'ovní, Bratislava 2005
- [5] Štatút Sekcie pre boj s poist'ovacími podvodmi
- [6] Zákon č. 95/2002 Z. z. o poist'ovníctve
- [7] Novela Zákona o poist'ovníctve č. 95/2002 Z. z. zákonom č. 645/2004 Z. z.
- [8] FRAŠTIOVÁ, M.: Boj s poist'ovacími podvodmi. Diplomová práca 195/2005, vedúci diplomovej práce: Ing. Alena Košťálová, ŽU v Žiline, F PEDAS, Katedra spojov